

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/dla-mediow/komunikaty/231909,Podjecie-na-nowo-sledztwa-w-sprawie-smiertelnego-postrzelenia-Antoniego-Browarcz.html>
27.02.2026, 00:18

Podjęcie na nowo śledztwa w sprawie śmiertelnego postrzelenia Antoniego Browarczyka przez funkcjonariuszy MO

Prokurator Andrzej Pozorski, dyrektor Głównej Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu, poinformował o podjęciu na nowo śledztwa w sprawie śmiertelnego postrzelenia Antoniego Browarczyka przez funkcjonariuszy Milicji Obywatelskiej. Jest to kolejne śledztwo prowadzone w ramach projektu „Archiwum Zbrodni”.

[Archiwum Zbrodni](#) [Konferencja prasowa PRL](#) [Stan wojenny](#) [Śledztwo zbrodnicze komunistyczne](#)

Nowe ustalenia w śledztwie prok. Andrzej Pozorski przedstawił w czasie konferencji prasowej w środę, 22 października 2025 r. w Gdańsku, przy pomniku upamiętniającym Antoniego Browarczyka oraz inne ofiary stanu wojennego. W konferencji wzięli również udział: dr hab. Karol Polejowski, zastępca prezesa IPN oraz dr Marek Szymaniak, dyrektor Oddziału IPN w Gdańsku.

► Relacja z konferencji: [TUTAJ](#)

► Zapis konferencji na kanale IPNtv

Podjęcie na nowo śledztwa

Prokurator Oddziałowej Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu w Szczecinie podjął na nowo umorzone śledztwo byłej Prokuratury Wojewódzkiej w Gdańsku w sprawie śmiertelnego postrzelenia Antoniego Browarczyka przez funkcjonariuszy Milicji Obywatelskiej w czasie demonstracji ulicznej 17 grudnia 1981 roku w Gdańsku oraz spowodowania poważnych obrażeń ciała u trzech innych osób.

Podjęcie na nowo śledztwa nastąpiło po odnalezieniu przez prokuratora w Archiwum Instytutu Pamięci Narodowej dokumentu wytworzonego w 1984 roku przez Komendę Główną Milicji Obywatelskiej, który dotyczył przebiegu demonstracji ulicznej, do jakiej doszło 17 grudnia 1981 roku, około godz. 17.00 w okolicach Komitetu Wojewódzkiego PZPR w Gdańsku i węzła komunikacyjnego „Hucisko”, w trakcie której funkcjonariusze MO bezprawnie użyli wobec demonstrantów broni palnej, w wyniku czego dwudziestoletni Antoni Browarczyk doznał śmiertelnej rany postrzałowej głowy, a trzy inne osoby ciężkiego uszczerbku na zdrowiu.

Należy podkreślić, że pokrzywdzeni nie stwarzali żadnego zagrożenia dla życia i zdrowia funkcjonariuszy. Antoni Browarczyk otrzymał postrzał w głowę z odległości ponad 200 m. Kolejna osoba, która otrzymała rany postrzałowe została postrzelona z podobnej odległości. Trzecia osoba otrzymała strzał w plecy, a czwartą osobą było piętnastoletnie dziecko, które wracało z ojcem z zakupów.

Postępowanie karne, prowadzone obecnie przez prokuratora IPN, swoim zakresem obejmuje nie tylko okoliczności spowodowania śmierci Antoniego Browarczyka oraz obrażeń ciała innych osób. Prokurator będzie badał także kwestie związane z utrudnianiem w 1981 i 1982 roku postępowania karnego w tej sprawie.

Przedmiotem oceny prawnej będzie również sposób prowadzeniem w tym okresie śledztwa przez Prokuraturę Marynarki Wojennej, w którym dopuszczono do utraty kluczowych dla wyjaśnienia tej sprawy dowodów i zakończono postępowanie pomimo nie wykorzystania występujących wówczas oczywistych możliwości dowodowych.

Archiwum Zbrodni

Podjęcie na nowo śledztwa w sprawie śmiertelnego postrzelenia Antoniego Browarczyka przez funkcjonariuszy MO nastąpiło w ramach realizowanego w Instytucie Pamięci Narodowej od połowy 2022 roku przedsięwzięcia określanego mianem „Archiwum Zbrodni”. Polega ono na przeprowadzaniu przez prokuratorów analizy akt umorzonych śledztw o przestępstwa popełnione między innymi w okresie obowiązywania w Polsce stanu wojennego pod kątem nowych możliwości dowodowych, uzasadniających podjęcie na nowo, względnie wszczęcie śledztw, w sprawach niewyjaśnionych dotąd zbrodni komunistycznych z lat 80. XX wieku.

Od tego czasu prokuratorzy Oddziałowych Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu zainicjowali łącznie 19 postępowań karnych w tej kategorii spraw. Część z nich przyniosła już wymierne efekty. Przykładowo, wniesiono akt oskarżenia przeciwko 27 byłym funkcjonariuszom Służby Więziennej, którzy 14 sierpnia 1982 roku w Kwidzynie wzięli udział w pobiciu ponad stu osób internowanych w tamtejszym Ośrodku Odosobnienia oraz fizycznie i psychicznie znęcali się nad nimi; przedstawiono zarzuty 9 byłym funkcjonariuszom MO, którzy bezprawnie użyli broni palnej wobec osób biorących udział w pokojowej manifestacji mieszkańców Lubina 31 sierpnia 1982 roku, a w następstwie wniesionych aktów oskarżenia zapadły wyroki skazujące wobec trzech byłych funkcjonariuszy ZOMO za udział w pobiciu uczestnika demonstracji ulicznej w Szczecinie w 1982 roku oraz wobec byłego funkcjonariusza MO za fałszywe oskarżenie uczestnika demonstracji ulicznej o czynną napaść na funkcjonariuszy MO podczas demonstracji ulicznej 31 sierpnia 1982 roku w Lubinie.

Antoni Browarczyk

Antoni Browarczyk (21 października 1961) był jedną z pierwszych i najmłodszych ofiar stanu wojennego. Ten dwudziestoletni uczestnik duszpasterstwa dominikańskiego, aktywnie włączył się w działalność przeciwko wprowadzeniu stanu wojennego już 13 grudnia 1981 r. 16 grudnia uczestniczył w walkach ulicznych w Gdańsku.

17 grudnia, około 15.30 Antoni Browarczyk opuścił z kolegami warsztat elektromechaniczny Henryka Szlendaka przy ul. Wyczółkowskiego 16, gdzie pracował. W Śródmieściu przyłączył się do trwającej demonstracji. Sytuacja na ulicach robiła się coraz bardziej niebezpieczna. Wtedy Antoni wraz ze swoim kolegą Andrzejem Szczęsnowiczem postanowił pójść do jego mieszkania przy ul. Szuwary 4. W rejonie czołgu-pomnika przy ul. Hucisko zostali rozdzieleni. Browarczyk szedł dalej w kierunku ul. Wały Jagiellońskie. W pobliżu przystanku tramwajowego przy Bramie Wyżynnej otrzymał śmiertelny postrzał w głowę z pistoletu maszynowego PM-43. Śledztwo w sprawie jego śmierci umarzano trzy razy z powodu niewykrycia sprawców. W 2008 r. Antoni Browarczyk został odznaczony pośmiertnie przez prezydenta Lecha Kaczyńskiego Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski.

Więcej: [Robert Chrzanowski - Sprawa Antoniego Browarczyka - „Biuletyn IPN” nr 11-12/2011](#)

Kontakt dla mediów:

Główna Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu

prok. Robert Janicki,

tel. [+48 668 881 634](tel:+48668881634); [+48 22 530 86 56](tel:+48225308656)

Robert.Janicki@ipn.gov.pl

Rzecznik Prasowy IPN - Dyrektor Biura:

dr Rafał Kościański

tel. [+48 735 205 793](tel:+48735205793)

rzecznik@ipn.gov.pl

AUDIO:

- Nagrania rozmów stanowiska dowodzenia MO w Gdańsku 17 grudnia 1981. Dwa fragmenty: rozmowa stanowiska dowodzenia MO w sprawie strzałów z broni ostrej przed Komitetem Wojewódzkim PZPR w Gdańsku oraz informacja o ranach odniesionych przez Antoniego Browarczyka, materiały z zasobu Archiwum IPN

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)

Centrala

Komunikat

Pliki do pobrania

[Nagrania rozmów stanowiska dowodzenia MO w Gdańsku 17 grudnia 1981, materiały z zasobu Archiwum IPN \(mp3, 6.2 MB\)](#)

[Nagrania rozmów stanowiska dowodzenia MO w Gdańsku 17 grudnia 1981, materiały z zasobu Archiwum IPN \(wav, 45.51 MB\)](#)
